

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 89

Číslo: 43

25. října

Cena: 7 Kč

KE DNI REFORMACE: MARTIN LUTHER Z POHLEDU NĚMECKÉ HISTORIE

Reformace v souvislosti s Martinem Lutherem je pojmem jako takovým a nepotřebuje žádná vysvětlení. K evangelickému vyznání se hlásí mnoho křesťanů v celém světě a Martin Luther se těší široké popularitě i v našich zeměpisných šířkách, kde je stejně jako v německém prostoru vnímán jako reformátor víry. Méně známo mimo Německo je, proč je Němci uznáván a vyzdvihován jako mimořádná osobnost. Dokonce i v dobách tzv. reálného socialismu neztratil nic ze své historické atraktivity, což dokazuje i pojmenování Univerzity Martina Luthera v Halle (až na to, že mu tehdejší politické vedení vyčítalo "zradu" na selském povstání, což – z pohledu své doby – musí být dnes považováno za nedorozumění). Jeho životopis je většinou jeho příznivců známý; ví se, že se narodil v 15. století (10. listopadu 1483) v Eislebeu a zde též v 16. století (18. února 1546) zemřel, byl druhorozeným synem horníka a pozdějšího slévačského mistra, což mu umožnilo pozdější studium v Mansfeldu, Magdeburgu a Eisenachu. Od r. 1501 navštěvoval univerzitu v Erfurtu a absolvoval zde fakultu umění získáním hodnosti magistra. Poté se zapsal na právnickou fakultu (1505); ale už téhož roku vstoupil do augustiniánského kláštera, což opravňuje k otázce "proč?." Vnější popudem byla silná bouře a úder blesku, kde Luther vyslovil slib: „Pomoz, svatá Anno, stanu se mnichem“. Slib splnil, přestoupil na teologii a přijal v roce 1507 kněžské svěcení. Po pouti do Říma byl přeložen do Wittenbergu a zde převzal profesu-

ru bibliktiky. Tato práce konfrontovala Luthera s otázkami uvědomění si hříšnosti a týkajícími se smyslu pro spravedlnost, které ho přivedly k poznání, že smysl pro spravedlnost není zakotven v člověku samém, nýbrž je milostí Boží ho vlastnit (snad lze zde pocítovat jistý vliv Zwingliho?). Teprve později, mezi lety 1515-1516, byl konfrontován ve Wittenbergu s obchodem s odpustky, který vedl r. 1517 k praktickému prolomení jeho reformních snah a který vyvrcholil zřejmějším jeho 95 tezí.

Dosud uvedená fakta jsou všeobecně známa, ale byla teprve začátkem nepředstavitelně namáhavé, vědecky náročné práce. Luther stál tváří v tvář společensko-politické skutečnosti, ve které se národně-politický princip dostal do konfliktu s náboženským – církev jakožto největší držitel pozemků s enormním (ideologickým) vlivem na straně jedné a na druhé straně moc světská, která se tímto cítila být zatlačena do pozadí. Ale nejen v nejvyšších kruzích panovala disharmonie. Stížnosti na poměry v církvi přicházely už dlouho ze všech vrstev lidu a v mnohých projevech. Pobuřovala honba církve za majetky, k tomu přistupovaly sociální a hospodářské problémy, které nesoužily jen měšťanstvo, ale i venkov (pravidelně vymáhané desátky mimořádně zatěžovaly obyvatelstvo). Tyto poměry vyvolávaly nepokoj a strach, které vyúsťovaly do náboženské citlivosti.

Jen málokterá období stála tak zřejmě pod vlivem pomíjivosti a nicotnosti lidí jako apokalyptická desetiletí

Pokračování na str. 3

V HLINSKU NEMYSLÍ JEN NA SEBE

V dnešním uspěchaném světě není mnoho počínů, kdy nemyslíme jen na sebe, ale i na druhé, zvláště pak na ty, kterým jejich zdravotní stav nedovoluje konat to, co by chtěli, protože svět kolem nich je uzpůsoben jen pro zdravé spoluobčany. A tak při pohledu na to, jak několik ochotných rukou vynášejí člověka upoutaného na invalidní vozík po schodech do Husova sboru, jenom proto, aby se zúčastnil pravidelné nedělní bohoslužby, vznikla myšlenka, že je potřeba s tím něco udělat. Nejde totiž jen o bohoslužbu, ale i o návštěvu místního kolumbária, a to už vozíčkář nemá šanci se do kostela dostat. A to je pro postiženého chvíle, kdy prožívá to nejtěžší trauma, protože sám nezmuže nic. Stačilo pak zabývat se tím, jak tento neutěšený stav změnit. Po vzrušených debatách, jak vyřešit neuspokojivou situaci, zvítězil nakonec návrh na vybudování jakési rampy situované kolem budovy kostela od fary k hlavnímu vchodu, ke které je možné se z veřejného chodníku snadno dostat.

Úvahy o bezbariérovém přístupu jsou staré již 2 roky. Náboženská obec se odhodlala přikročit k realizaci až v tomto roce, proto oslovila firmu Quatro s.r.o., která odlehčenou konstrukci navrhla a zhotovila. Téměř všechny náklady na realizaci celého díla pocházejí ze zdrojů náboženské obce. Kovová lávka je již plně funkční a dokončeny jsou i ostatní úpravy okolí. S přihlédnutím k nutným nákladům limitovaných finančními možnostmi byla celková konstrukce navržena citlivě tak, aby co nejméně narušovala architektonický vzhled Husova sboru. Byl přitom kladen zejména důraz na účelovost, protože ve výsledku šlo především o pomoc člověku. Děkujeme všem, kteří se na těchto úpravách podíleli, a jsme přesvědčeni, že dobrá věc se podařila.

Bezbariérový přístup bude slavnostně otevřen v neděli 25. října v 8.30 h.

Ing. Vladimír Švadlenka a rada starších

Co pro vás znamená vaše církev?

Při přípravě náplně dětského křesťanského časopisu Cesta pro příští rok, ve kterém si budeme připomínat 90. výročí vzniku naší církve, mne napadlo, že by pro děti mohlo být zajímavé přečíst si krátká vyznání různých členů církve o tom, co pro ně jejich církev v životě znamená. Obracím se tedy touto cestou na čtenáře Českého zápasu s prosbou o zaslání několika vět na toto téma.

Moje představa je přiblížit tímto způsobem dětem naši církev očima lidí, kteří ji mají rádi – jejich duchovních, laiků, těch, kteří v ní pracují, i těch ostatních, lidí, kteří s ní žijí v neděli i ve všední dny, starších i mladších, těch, co s ní prožili již řadu let, i nově příchozích.

Časopis je určen dětem ve věku žáků základní školy. Příspěvky proto nemusí být nijak dlouhé, spíš naopak. Stačí stručně se představit, uvést, jakým způsobem jste se s církví seznámili a čím pro vás je.

Prosím tedy všechny, komu se tato myšlenka nezdá úplně nesmyslná, aby nám do redakce poslali pár řádek na toto téma. Pokud také znáte ve svém okolí někoho, jehož příspěvek by mohl být pro děti zajímavý, předejte jim, prosím, mou prosbu.

Své příspěvky můžete zasílat na adresu
Redakce časopisu Cesta,
Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6 – Dejvice,
e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz.

Mnohokrát děkuje

Jana Krajčířiková

ZE 103. ZASEDÁNÍ ÚSTŘEDNÍ RADY

103. zasedání ústřední rady se konalo minulou sobotu. Pobožností na text Mt 25,31-46 (písně 335 a 291) zahájil královéhradecký biskup Štěpán Klásek. Při schvalování zápisu z minulého zasedání schválila ústřední rada i návrh pražského biskupa doc. ThDr. Davida Tonzara, že kompletní zápis ze zasedání budou dostávat jen členové ústřední rady - na diecéze pak bude zasílán jen souhrn usnesení.

V ideovém referátu, který vedl bratr patriarcha, vzala ústřední rada mj. na vědomí termín zasedání stálého předsednictva církevního zastupitelstva (29. října), dopis slovenského biskupa ThDr. Jana Hradila s poděkováním za finanční pomoc náboženské obci ve Vídni, stav příprav na jubilejní rok 2010 a zprávu o činnosti bratra patriarchy.

V organizačně právním referátu, který vedla místopředsdkyně ústřední rady RNDr. Ivana Macháčková, ústřední rada mj. schválila smlouvu o spolu-

práci Institutu evangelizace a pastorační s církví, podnájemní smlouvy na prostory Studentského domova v Roháčově ulici s HITS, VOŠ HITS a VŠ zdravotnictví a sociální práce sv. Alžbety a smlouvu s FN Motol, na základě které bude naše církev poskytovat duchovní službu pacientům této nemocnice.

Ve finančním referátu, který vedla finanční zpravodajka ing. Miroslava Studenovská, schválila ústřední rada mj. návrh rozpočtu na příští rok pro církevní zastupitelstvo.

V ekumenicko zahraničním referátu, který vedl bratr patriarcha, ústřední rada mj. schválila, aby delegátkou v ústředním výboru SRC za naši církev byla Mgr. Kateřina Děkanovská a delegátem v komisi pro víru a řád SRC byl doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D. Ústřední rada rovněž potvrdila mandát Mgr. K. Děkanovské k výkonu funkce v ústředním výboru CEC. Na 6. valné shromáždění ERC ústřední

rada nominovala delegaci ve složení bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta, pražský biskup ThDr. David Tonzar a tajemník ústřední rady Karel Potoček. Do předsednictva ERC naše církev nominuje bratra patriarchu, kterého nominuje i do řídicího výboru a jako našeho kandidáta na předsedu ERC. Ústřední rada schválila i Hanu Tonzarovou, Th.D. do komise pro církve a společnost CEC, ThDr. Zdeňka Krušinu do komise pro církve a dialog a ThDr. Jiřího Vaníčka do komise pro migranty v Evropě.

V tiskovém a kulturním referátu, který vedla olomoucká biskupka Jana Šilerová, ústřední rada mj. vypsalá soutěž na novou koncepci Českého zápasu. V referátu liturgický, pastorační a svátostný život církve, který vedl královéhradecký biskup Štěpán Klásek, ústřední rada delegovala na konferenci Sociální dny v Evropě sestru Lenku Novákovou.

(red)

Začít i s málem

Letošní léto jako by ani nebylo, ale zato podzim se nám vydařil! Teploty lámou rekordy, a tak jsme využili první říjnovou sobotu k výletu do přírody. Sešlo se nás osm – není to moc, ale musíme pamatovat, že jsme jen malé stádce a díky Bohu i za to málo.

Cílem výletu byla rozhledna na Cvilíně u Krnova a malý výšlap na zřícenině hradu Šelenburk. Oběd v restauraci s překrásným výhledem do údolí na město a vodní nádrž (i chlebem je člověk živ) a krásná příroda.

Bratr Karel Kellner posloužil úvahou ke slovu Božímu o vzniku církve: (Skutky 2,44-46): *Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem.*

My se scházíme prakticky jen v chrámu a to, co nám brání, abychom spolu pobývali i jinak, je naše lenost, pohodlnost, které nazýváme nedostatkem času, zdraví atp. Bylo nás osm a možná si řeknete, že to ani nestojí za to zmiňovat. Žádná masová evangelizace. V naší zemi, žel, už není moc nenarušené přírody, ale i to, co z ní zbývá, stojí za to navštívit, ztišit se a rozhlédnout se kolem po tom zázraku Božího stvoření. Je to jakoby člověk byl v chrámu. Není nás ani mnoho v církvi, ale díky Bohu i za málo.

Vzpomenuli jsme také na vydařeně smažení vaječiny u naší modlitebny v Hradci nad Moravicí a dohodli se, že zorganizujeme ještě v říjnu nějaké opékání a spojíme to s úklidem kaple před svátkem všech věrných svědků a mučedníků Páně.

Před dvaceti lety chodili v Hradci na bohoslužby dva lidé. Dnes se nás tam sejde průměrně deset. Já vím, že to není mnoho, ale obec nezašla na úbytě. Když jsme se pokoušeli vzkřísit "z mrtvých" bohoslužebná shromáždění v Horním Benešově (kde skončila církevní činnost někdy v šedesátých letech), nepodařilo se to.

Vždycky je lepší a snazší udržet i malinkou obec, protože co jednou zemře jako Fénix, těžko se ze svého popela znovu narodí.

Ladislava Svobodová, Opava

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)
Z království jsou vyloučeni ti, kdo nejsou ochotni odpustit. Podobnoství o nemilosrdném služebníkovi.

Mt 18,23-35

Vstup do království je nesnadný také pro boháče, viz velbloud procházející uchem jehly. Člověk spjatý penězi s tímto světem zapomíná, že je ještě ten druhý svět. Bohatství = konkurence spásy.

Mt 19,16-30; Mk 10,17-31; L 18,18-30

V Ježíšově působení se uskutečňovalo království Boží – nemocní byli uzdravováni, trpícím bylo pomozeno, mrtví byli probouzeni k životu. Království Boží je porážkou zla a jeho moci.

Mt 4,23-25; 10,1.5-8; 11,2-6; L 9,1-2

Království Boží je univerzální. Evangelium o něm bude kázáno na celém světě. Mnozí lidé od východu a západu, od severu i jihu přijdou a budou stolovat v Božím království. Nejsou tu žádné rasové rozdíly, žádné privilegované národy s výsadním postavením.

Mt 8,11; 24,14; L 13,29

Prosba Přijď tvé království! není prosbou, aby došlo k nějakému úkazu, jehož budeme diváky. Je to modlitba, abychom si osvojili takové jednání podle Boží vůle, které bude cestovním pasem pro vstup do Božího království! (Tolik W. Barclay)

Mt 6,10; L 11,2

Co říká apoštol Pavel o Božím království: Kázal o něm jako o konečném cíli cesty víry (viz Lystra, Ikonium, Pisidská Antiochie, Fez, Řím).

Sk 14,22; 19,8; 28,23

Pavel píše o tomto království také ve svých listech – kdo bude a kdo nebude mít podíl na království.

1 K 6,9-10; 15,50;

Ga 5,19-21; Ef 5,5;

1 Te 2,11-12; 2 Te 1,1-5

Kniha Zjevení klade zvláštní důraz na budoucí eschatologický ráz Božího království – mluví o něm jako o království Kristově, Beránkově, o konečném vítězství nad antikristem.

Zj 11,15; 12,10; 19,11-16; 20,6

Láska

Celou řadu lásek nám umožňuje svět: lásku ke sportu, k divadlu, k filmu, k literatuře, k cestování, k vědeckému objevování atd. Pojmy "láska" a "milování" vyvolávají dnes ihned představu lásky tělesné-sexuální a lásky milostné-eroticke. V Bibli jsou desítky textů na téma lásky, ale mají jiný obsah. Je tu ovšem i poetická svačtiná Píseň písní, která bývá někdy vykládána alegoricky. Ale v podstatě jde vždycky o texty, které mluví o lásce Boží, o lásce k Bohu a o té lásce k lidem, která je inspirována láskou Boží. Uvedeme si ukázky.

Podstatnou charakteristikou Boha je láska. Bůh je láska sama.

1 J 4,8.16

Starý zákon

Boží láska je svrchovaná, Bůh miluje, koho chce, i toho, kdo si to – v našem pohledu – vůbec nezaslouží. Takovou lásku projevil Bůh vůči Izraeli, když si jej vyvolil za svůj lid, za své zvláštní vlastnictví. Byl to projev nevysvětlitelné milosti.

Dt 4,37; 9,4-6; 10,15;

Iz 43,4; Dt 7,7-9

Boží láska je svatá. Je silnější než hřích lidu a mocnější než hněv. Bůh pomáhá svému lidu i přes jeho nevěru. Je to láska odpuštějící.

Oz 11,1.3-4.8-9; Iz 44,21-23

Boží láska se sklání také k jednotlivci – k člověku utištěnému, hladovému, slepému, sehnutému, k sirotku, vdově i hostu, k člověku bez domova.

Ž 146,7-9; Dt 10,17-18

Z Boha vyvěrá láska, která se vztahuje i na jiné národy – v Bibli jsou jmenováni např. Kúšijci, Pelištejci, Aramejci, Egypťané, Asyřané a další pronárody. Cizinka Rút je připomínána v rodě Davidově, v rodokmenu mezi předky Ježíšovými.

Am 9,7; Iz 19,19-25; 42,1-7; 49,6; Rt 4,18-22; Mt 1,5

Na Boží lásku má odpovídat vyvolený lid i každý člen tohoto zvláštního společenství. Znovu a znovu se opakuje: „Milovat budeš bližního svého!“

Dt 6,1-8; 7,12-13; 11,13n.22; 13,4 (3); 19,9; 30,6

Žalmista vyznává: Hospodina miluji: „Miluji tě vroucně, Hospodine, moje sílo.“ Zkusili jste někdy toto říci Pánu Bohu v modlitbě?

Ž 116,1; 18,2

Milovat Boha znamená milovat jeho jméno, jeho příbytek, jeho zákon, jeho svědectví, jeho spásu, jeho přikázání.

Ž 5,12; 26,8; 119,97.119; 70,5; 119,127

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Z kazatelského plánu

21. neděle po svátcích svatodušních

Téma: Vezměte a jezte z něho všichni

Eschatologická vyhlídka očekávající naději z víry se prolíná do přítomnosti. Proměňuje ji ve stav bez bázně, kvílení a nářku. To, co bylo a co nás sklíčovalo, pomine. Tato nadějná očekávání však spoluvytvářejí náš dnešek. Nejen, že se rodina mění v církev, ale hranice rodiny se rozšiřují tak, že mizí uzavřenost jednotlivců a vzniká obecnost dětí Božích. Kristova obět se v liturgii zpřítomňuje tak, že je každému přístupná a každému se nabízí ve svém užitku, aby nebylo těch, kdo by svůj život prohráli a nesměli by jíst v Božím ráji ze stromu života.

Vstup: 1 S 21,1-7

Tužby:

2. Aby naši účast při stolu Páně svým svatým Duchem požehnal...

3. Aby nás všechny stolování s Pánem sjednotilo v lásce a v očekávání jeho druhého příchodu...

Epištola: Zj 21,1-7

Evangelium: Mk 6,30-44

K obětování: Zj 2,7-8

K požehnání: Ž 145,15-16

Modlitba:

Buď pochváleno jméno, ve kterém jedině můžeme být spaseni! Buď vyvýšeno jméno Hospodina národů, jenž z lásky nám dal svého Syna - chléb živý z nebe. Amen.

Vhodné písně: 136 nebo 150; 41 nebo 58; 174

Nad Písmem

ROZMNOŽÍM VELKORYSOST

Mk 6,30-44

Evangelium podle Marka vypráví v šesté kapitole o nasycení zástupů. Ježíš rozmnožil pět chlebů a dvě ryby pro celý zástup lidí, když vzdal díky, lámal a rozdával.

Jak povědomě nám to zní v uších. A přeci tomu člověk někdy těžko rozumí. Denně prosíme v modlitbě o chléb, obracíme se k Bohu s prosbami o nasycení, ale jako by naše neporozumění a potíž byla v tom, že žádaný chléb vlastně nepotřebujeme, že jsme sytí, že se před Bohem necítíme dost chudí, jak to nazval v jedné ze svých knih Louis Evly. Chudý nemusí být jen ten, kdo nic nemá, ale také ten, kdo nic nepotřebuje, kdo se cítí spokojený, kdo nechce nic slyšet.

Lidé, kteří šli za Ježíšem a naslouchali jeho slovu, nebyli žádnou společenskou smetánkou a zbožnými svatouškami, mnohým z nich bylo zapovězeno vstoupit do chrámu, byli považováni za nečisté a neměli žádnou perspektivu, a přeci právě oni slyšeli a rozuměli jeho slovu o milosrdném Bohu, který se pro ně stal tělem. Chudí mají srdce, které slyší.

Dokud člověk nepozná vlastní chudobu a nestane se hladovým po Božím slově, těžko mu bude prosit o chléb.

Příklady v Písmu nemusíme hledat dlouho. Už ve vstupním verši pro dnešní neděli je připomenut David, slavný král a veliký chudák. Ani apoštol Petr, skála, na níž je postavena církev, nebyl vybrán pro své hrdinské řeči či přesvědčení, ale pro svou slabost, která ho srazila do prachu. Byl vybrán proto, že na vlastní kůži poznal svoji chudobu před Bohem.

Když chtěl Ježíš nakonec nasycit hladovějící zástup, obrátil se na své učedníky, překvapené a zaskočené touto žádostí: „Dejte vy jim jíst!“ Kdo by to čekal? Cožpak to po nás může někdo chtít: „Máme jít nakoupit za dvě stě denárů chleba a dát jim jíst?“ Jeho odpověď zní prostě. Dejte, co máte a já to svou velkorysostí rozmnožím. Rozmnožím velkorysost. Vždyť k podanému chlebu patří i pozvání ke stolu a ke stolu sousedé. Nejsme pozváni jen abychom přijali chléb, ale abychom spolu s ním přijímali své blízké.

Jak napsal sv. Jan od Kříže, smyslem všeho putování je věčná hostina. Chudoba není cíl našeho úsilí, cílem by měl být člověk. Chudoba nás má přivést k druhému, kde budeme nasyceni a rozmnožíme, co jsme dostali.

Trochu jsem rozšířil obsah dnešního evangelního textu, ale doufám, že ne svévolně. Díky Božímu vtělení v Ježíši Kristu už nemůžeme mluvit o Bohu a zároveň nemyslet na člověka. Přesto se stále nacházíme v pokušení zapomínat a přehlížet tělesnost naši i Božího zjevení. Chléb není jen duchovním pokrmem nebeského království, do chleba je také třeba říznout, má-li nasycit. Vzpomínám si, jak prababička dělávala nad každým novým pecnem chleba křížek a nebyla v tom jen pověrčivost, ale hluboká životní zkušenost.

Jiří Plhák

**Pane Bože,
ty nám v Ježíši Kristu,
Pánu našem,
dáváš poznat,
že tvá milost
není laciným darem
a že máme-li být nasyceni,
je třeba říznout do živého.
Prosím tě,
rozmnož naši velkorysost
a dej našemu
srdci mír.
Amen**

KE DNI REFORMACE: MARTIN LUTHER...

Pokračování ze str. 1
okolo roku 1500, což lze připsat ještě vlivu středověku. Velký strach té doby, ze kterého lidé chtěli být vykoupeni a ve své duchovní nouzi očekávali pomoc Boha (tedy církve), využívala církev ve svůj prospěch: prodávala obrázky svatých, modlitební knížky, organizovala procese a poutě, a vše vyústilo do pohoršujících odpustků. Jelikož tyto vycházely z Vatikánu a měly umožňovat rozmařilý život papeže a jeho okolí, vedlo to často k odvrácení se věřících od oficiální církve. Stále častěji docházelo k otevřeným protestům, jelikož kromě požadavků církve přispíval k materiální chudobě i výběr "desátků" světskou vrchností. Navíc nebylo tehdejší německé území sjednocené; pozůstávalo z jednotlivých kurfiřtství (těch bylo na 300), oddělených hranicemi, které však nebyly oficiálně legalizovány. Přesto bylo zboží převážně přes tyto pomyslné hranice mnohonásobně proclíváno a na místě určení se pak stala jeho cena nedostupnou. Z této společensko-hospodářské jakož i nábožensko-politické situace proto nebylo východisko ústavní cestou. Zájmy kurfiřtů na upevnění své teritoriální i hospodářské moci byly příliš silné. Z nárůstu těchto tendencí se pak vyvinula všeobecná atmosféra, ve které jak v rolnictvu, tak i v měšťanstvu narůstala právní nejistota, což nakonec vedlo k aktivnímu odboji – selským válkám. Tyto byly souhrnem izolovaných akcí sedláků (často velmi krvavých), kteří již nepovažovali bezpod-

mínečnou poslušnost vůči vrchnosti za samozřejmou. Jelikož se na stranu sedláků postavilo i rytířstvo – nižší šlechta (v literatuře popisuje tento stav J. W. Goethe v dramatu "Götz von Berlichingen"), organizovali zeměpáni (knížata) za zachování svých privilegií protiakce, které potom přeměnily konflikty v politikum. Kurfiřti krvavým násilím potlačili všechna povstání svých poddaných, odsoudili a popravili jejich vůdce Thomase Münzera a ukončili tak německé selské války.

Na tomto místě je třeba uvést vysvětlení, proč se Luther na těchto selských pútkách nepodílel a odepřel svou osobní účast; samozřejmě měl zájem na tom, aby rolnictvo dosáhlo svého práva, věděl však také, že tento boj proti přesile vysoké šlechty a církve nemůže být úspěšný. Svou angažovanost pro věc poddaných dokazoval sobě vlastním způsobem – na poli duchovním: byl to praktický průlom reformace, která začala sporem o odpustky. 31. října 1517 přibil Luther svých 95 tezí na bránu wittenberského kostela a velký spor s přemocnou vrchností, ke kterému potřeboval všechny své síly, začal. (Zde nutno opět podotknout, že na německém území ještě v 17. a 18. století bylo očekáváno zlepšení všeobecné politické situace pouze a jen "shora", tedy prostřednictvím působení vrchnosti; dokonce i Friedrich Schiller jakožto profesor dějepisu zastával tento postoj, jak ukazuje i jeho drama "Kabale und Liebe" [Úklady a láska]). Proto

musí být odsuzování Luthera ideologií reálného socialismu ve 20. století považováno za scestné hodnocení tehdejšího údobí. Nadto případným osobním nasazením Luthera v selských válkách by byly jeho reformační snahy zmařeny.

Po zveřejnění jeho tezí tedy začal Lutherův zápas se stávající věroukou. Vehementně prosazoval své názory na papežství, které považoval za čistě světskou instituci, a na koncily, jejichž neomylnost odmítal. Také označil některé Husovy publikace za "princiálně křesťanské e evangelické". Na Lutherovy postoje navazovala "Lipská disputace", na kterou očekával pozvání. Bohužel se ho nedočkal. Místo toho mu kurie pohrozila bulou "Exsurge Domine" (vyobcování). Luther odpověděl v roce 1520 výzvou "An den Adel deutscher Nation" ("K německé šlechtě") a 10. prosince 1520 bulu spálil. Načež byl v roce 1521 předvolán před říšský sněm ve Wormsu a po přípravných jednáních se očekávalo, že Luther odvolá. Tento však odvolání odmítl. Poté vyslovil Wormský edikt nad Lutherem říšskou klatbu. Aby Luthera ochránil, internoval ho Friedrich Moudrý (kurfiřt, zakladatel Wittenberské univerzity [1502] a Lutherův přívrženec) na hradě Wartburg pod jménem Junker Jörg; zde přeložil Luther mj. Nový zákon do němčiny (vydáno v září 1522 – proto "Záříjový zákon").

Dr. Inge Stahlová, PhD.
náboženská obec Bratislava
Dokončení příště

60 let od úmrtí Františka Halase

František Halas patří k nejvýznamnějším českým básníkům 20. století. Nikdy nepřestala být hlavním zájmem jeho poezie snaha dotknout se záhad a smyslu lidské existence. V jeho díle se spojovala hluboká skepse a deziluze s hledáním pevného mravního řádu i potřebou nalézt pro toto usilování odpovídající básnickou formu.

Jeho literární mládí je spjaté s Brnem, kde se v letech 1920-21 učil v knihkupectví, organizoval mládež a psal do deníku Rovnost. Společně s B. Václavkem v Brně založil odbočku pražského Devětsilu, podílel se na Wolkerově manifestu Proletářské umění a jeho vlastní poezie byla v té době výrazně pod vlivem Teigeova programu. Na druhé straně znal expresionistickou poezii Georga Trakla a také produkci křesťanského nakladatelství Josefa Floriana Dobré dílo. Jeho první knižní sbírka *Sépie* (1927) již značí obrat k subjektivnímu hledání mravních hodnot. Odpoutání od avantgardistického kánonu je ještě zřejmější ve sbírce *Kohout plaší smrt* (1930), v níž se objevují typické motivy zániku, chorobnosti, zmaru, tlení, a především smrti, jež však není jen koncem, ale i předznamenáním nového života.

Halas v té době již čtyři roky pracoval v pražském nakladatelství Orbis. Přátelil se velmi blízce s římskokatolickým básníkem J. Zahradníčkem či J. Horou, jemuž věnoval sbírku *Tvář* (1931). Litanická báseň *Staré ženy* (1935), v níž se síla soucitu spojuje s monumentální tragičností, vyvolala vášně v kruzích levice. Ve sbírce *Dokořán* (1936) se objevují motivy tíživé politické situace (nástup fašismu) a Halas se tady hlásí ke své účasti v "boji na barikádách". O jeho básnické sbírce *Torzo naděje* (1938) J. Hora napsal: „Až se bude číst po letech, zatají čtenář dech, neboť v ní naleznou všechnu tragiku, všechno nadlidské napětí myslí, všechnu tíhu zkoušky, ale i všechnu mravní odvahu, kterou jsme našli, abychom od sebe odmítli nevěru a zoufání...“ V roce 1940 vydal Halas básně v próze *Já se tam vrátím*, v níž se přimyká ke své konečně objevené krajině, kterou se od roku 1938 stal Kunštát na Moravě, a básnický cyklus *Naše paní Božena Němcová*, jenž patří do proudu uměleckých děl odkazujících k fundamentům české kultury. Po válce se František Halas stal předsedou Syndikátu čs. spisovatelů a poslancem Prozatímního shromáždění. Veřejně však odmítal praktiky KSČ už na její cestě k moci a to především L. Štoll a V. Kopecký nezapomněli. Nesmířil se ani s poúnorovými čistkami a cenzurními praktikami, nevstoupil dokonce ani do totalitního Svazu čs. spisovatelů. Jeho poslední sbírka *A co* mohla vyjít až roku 1957. Obsahuje básníkův testament, předznamenání toho, co přijde, varovné slovo do vlastních řad - básně *A co básník*.

(red)

HOLOCAUST – VĚC MINULOSTI?

Je holocaust opravdu věcí minulosti? Touto otázkou se symbolicky ptala pozvánka na další pořad z cyklu Povídání o filmu, který ve spolupráci s náboženskou obcí v Brně na Nových Sadech a bratrem farářem Miroslavem Kubíčkem pořádá občanské sdružení Verbum et Musica. Setkání, která si po letech našla své stálé a věrné publikum, nabízí přítomným odborné přednášky bratra faráře, doprovázené filmy více či méně inspirované Biblií. Milovníci stříbrného plátna tak mohli mimo jiné zhlédnout kusy jako Poslední pokušení Ježíše Krista režiséra Martina Scorseseho, Umučení Krista od Mela Gibsona, veleslavný muzikál Jesus Christ Superstar od A. L. Webera, operu Bohuslava Martinů Řecké pašije či laskavou, ačkoliv nekompromisní parodii v podání legendární skupiny Monty Pythonův život Briana.

Dalo by se říci, že populární cyklus již obsáhl snad všechna možná témata. A přesto... přesto byl poslední záříjový páteční podvečer výjimečný a ojedinělý. Aby ne. Na Starém Brně se totiž promítal dokumentární film Olgy Sommerové Sedm světél, přibližující veřejnosti příběhy sedmi židovských žen, které si prošly až slovy nevyjádřitelnými útrapami německého holocaustu. Kruté vzpomínky tak přítomným vyprávěly o udavačství, Terezíně, strašlivé několikaleté cestě přeplněnými vlaky, ve kterých lidé seděli na mrtvolách spoluvězňů, a také o příjezdu do vyhlazovacích táborů, například Osvětimi, kde doktor Mengele rozhodoval o dočasném životě či okamžité smrti jen dvěma slůvky: „rechts, links!“ Film zcela naturalisticky a nezakrytě hovořil o plynových komorách, pecích na pálení těl i o tom, jak samotní vězni museli

odklízet vyhublá těla těch, kteří nepřežili.

Silný zážitek pak umocňoval fakt, že přímo mezi diváky seděla také paní Erika Bezdíčková, jedna z žen v dokumentu vystupujících – tedy přímá účastnice holocaustu. Jak později řekl jeden z přítomných: „Žádný televizní pořad nezanechá tak silný dojem jako pár okamžiků strávených s člověkem, který „to“ opravdu zažil.“ Paní Bezdíčková totiž po skončení dokumentu ochotně odpovídala na všechny otázky, odhalující tak i ty nejniternější pocity, které sama ve vyhlazovacích táborech i dlouho po skončení války prožívala. Podívejme se teď ale pozorně okolo sebe a zeptejme se znovu: je holocaust opravdu věcí minulosti, když vidíme stovky mladých lidí s vyholenými hlavami pochodovat ulicí a provolávat hesla o konečném řešení? Opravdu se nemohou události 2. světové války opakovat, když občanské demokratické České republiky vypalují domy s romskými rodinami? Když soudy nemohou zakázat činnost krajně pravicových stran, netajících se svými rasistickými postoji?

Ale jak proti sílícímu násilí a radikalismu v současné společnosti bojovat, ptali se diváci ve sboru na Nových Sadech. „Mluvte o 2. světové válce. Se svými dětmi, vnoučaty. Abychom nezapomněli,“ napověděla sama paní Bezdíčková...

Jakub N. Marša

Více než "Lahodná vteřina"

V měsíci září naši náboženskou obec v Červeném Kostelci navštívil bratr Stanislav Kubín se svým literárně hudebním pásmem "Lahodná vteřina". Chtěli bychom mu touto cestou ještě jednou poděkovat za jeho ochotu a laskavost, s kterou přijal naše pozvání. Nelze než vzdávat chválu Hospodinu za to, že v naší církvi máme tak obdarované spolubratry, kteří jsou ochotní své obdarování sdílet s ostatními. Stanislav Kubín nás přivedl svými básněmi k úsměvu, ale také k tichému zamyšlení, jehož dozvuky zůstávají dlouho zapsány v srdcích posluchačů. Lahodná pak nebyla jen jedna vteřina, ale celý večer. Kéž nás Pán dá, aby takovýchto krásných a hlubokých večerů bylo více.

Náboženská obec Červený Kostelec

ZPRÁVY

Slavnostní bohoslužby

Církev československá husitská vás zve do Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové ve středu 28. října v 15 h na Slavnostní bohoslužby k 91. výročí vzniku samostatného Československa za účasti biskupů naší církve a s promluvou br. patriarchy ThDr. Tomáše Butty.

(šk)

Nabídka

Náboženská obec v Hradci Králové vydala při příležitosti 80. výročí otevření Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové malého průvodce touto moderní sakrální stavbou navrženou architektem Josefem Gočárem a nabízí ho za příspěvek 30,- Kč.

Zároveň zdejší pěvecký sbor natočil nové CD "Kriste, zůstaň mou radostí", na kterém najdete vedle Bachových kantát, Händelova Aleluja a Beethovenovy Ódy na radost i originální přepisy Purcellovy Fanfáry a Pachelbelova Kánonu pro pěvecký sbor a úpravy husitských zpěvů pocházející z dílny Jiříny Dvořákové.

Také toto CD je možné objednat za příspěvek 100,- Kč na adrese: Náboženská obec ČČSH, Ambrožova 729, 500 02 Hradec Králové, e-mail: hradecc@ccshk.cz

(dr)

Výtvarná soutěž

Dovolte mi připomenout vyhlášenou celocírkevní výtvarnou soutěž Kámen ke kameni a je tu chrám, kterou vyhlá-

Vydavatelství Petr Kopecký, Lysá nad Labem, nabízí skupinám zájemců i jednotlivcům **AUDIOKNIHU**

Karel Čapek:
Hovory s T. G. Masarykem
Čte Rudolf Vrba (TGM) a Jiří Henek (KČ)

Kniha vznikala před více než sedmdesáti lety, citlivá Čapekova duše a mimořádná Masarykova osobnost ovšem zůstávají nejlepší zárukou velmi dobrého čtení. Celá kniha je k dispozici ve formátu mp3 na 2 CD.

NYNÍ K POSLECHU!

Cena: 220,- Kč (při odběru od 3 ks sleva 10 %, od 5 ks sleva 18 %) + poštovné a balné 100,- Kč/zásilka.

Objednávky – tel.: 325 637 259, 608 974 985; e-mail: petr@kopecky@seznam.cz

silu ústřední rada církve u příležitosti jubilejního roku 2010. Uzávěrka soutěže je 30. listopadu 2009. Bližší informace: Naukový odbor - Mgr. Vladimíra Mráková, Úřad Ústřední rady ČČSH, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6-Dejvice, tel. č.: 220 398 113.

(vm)

Havajské kouzlo

Náboženská obec Praha 2-Vyšehrad, Vratislavova 8, vás zve dne 27. října od 17.30 h na besedu Julie Leitgebové o její cestě na Havaj, pobytu mezi domodrovními obyvateli, životnímu stylu Havajců, tradici života ve spojení s přírodou a původním havajským léčením.

(rst)

Výročí 28. října

Jako každoročně, i letos chce náboženská obec Praha 10-Strašnice poděkovat Pánu Bohu za vyhlášení samostatné Československé republiky.

Srdečně zveme na mimořádné shromáždění naší náboženské obce, které se koná ve středu 28. října v 16 h na Vinohradské ul. č. 161 (naproti stra-

nickému krematoriu). V závěru shromáždění zapálíme symbolickou slavnostní hranici. Spoluúčinkuje pěvecký sbor Vyšehrad.

(jvk)

Pozvánka do Vršovic

Requiem W. A. Mozarta v podání Pražských pěvců pod vedením Stanislava Mistra se koná v Husově sboru v Praze ve Vršovicích v neděli dne 1. listopadu. Špičkové provedení pro sbor, varhany a orchestr.

Na varhany hraje Adam Viktora. Mluvené slovo: Jiří Lábus recituje verše bratra Jana Šollera z vršovické náboženské obce.

Začátek představení je v 17 hodin.

(jh)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 26. 10. - 20 h

Bach, Händel, Orff
Prague Brass Ensemble,
Aleš Bárta - varhany

* 27. 10. - 17 h

Beethoven, Mozart
České smyčcové trio

* 28. 10. - 17 h

Bach, Mozart, Dvořák
Jana Jonášová - soprán,
Bohumír Rabas - varhany

* 29. 10. - 17 h

Bach, Bizet, Dvořák
Otomar Kvěch - varhany,
Pavel Červinka - baryton

* 30. 10. - 17 h

Bach, Telemann, Händel
Marie Šestáková - varhany,
Vladislav Kozderka - trubka

* 30. 10. - 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart
Praga Sinfonietta orchestra,
diriguje: M. Němcová,
Y. Škvárová - alt

* 31. 10. - 17 h

Bach, Händel, Mozart
Zuzana Němečková - varhany,
Petr Příbyl - viola

* 31. 10. - 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart
Praga Sinfonietta orchestra,
diriguje: M. Němcová,
Y. Škvárová - alt

* 1. 11. - 17 h

Bach, Händel, Debussy
DUO PER LA GIOIA,
Z. Šolcová - harfa,
M. Mesany - flétna

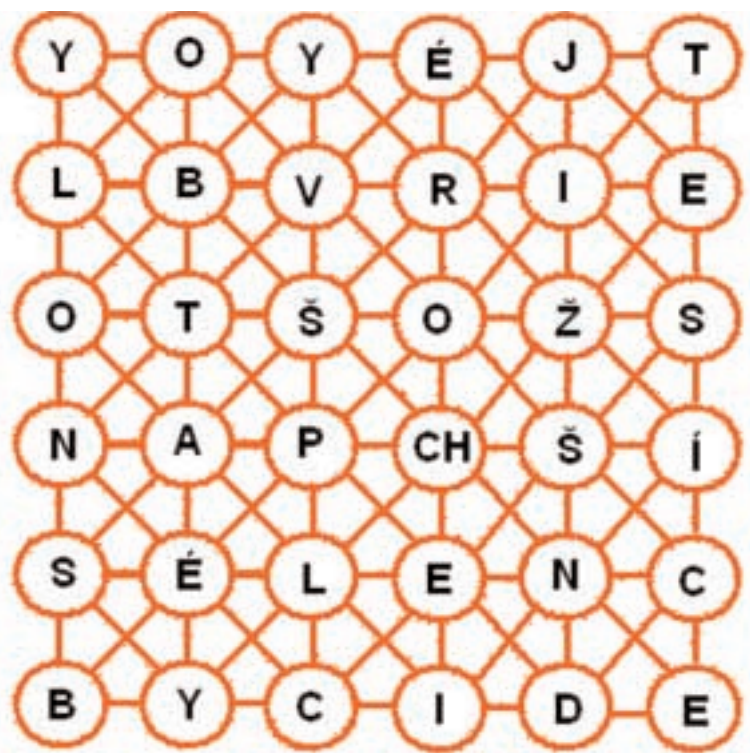
* 1. 11. - 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart
Consortium Pragense Orchestra,
Y. Škvárová - alt,
M. Laštovka - trubka

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

NASYCENÍ PĚTI TISÍCŮ

Milé děti, v této síti je ukryto celkem 7 slov (jedno má 10 písmen, jedno 8, jedno 6, jedno 5, dvě 4 a jedno 3 písmena). Při jejich hledání postupujte podle čar klikatě všemi směry (které se mohou měnit). Další nápovědou pro vás může být text Mk 6,30-44, protože všechna slova jsou v tomto textu obsažena.

(Řešení z minulého čísla: Kdo jí z tohoto chleba, živ bude na věky. Je to mé tělo, jež dávám za život světa.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

KALENDARIUM – ŘÍJEN

26. 10. 1954 - Zemřel v Praze **Václav Rabas** (* 13. 11. 1885 v Krušovicích) - slavný malíř, který bezesporu patří k nejvýznamnějším novodobým českým krajinářům. Byl členem Umělecké besedy (od 1909), spoluzakladatelem Sdružení českých umělců grafiků Hollar; v roce 1945 mu byl udělen titul národního umělce. V jeho raných dílech lze rozeznat mnoho různorodých vlivů. Mísila se zde impresionistická inspirace (*Hředle*, 1912) a akademicky chápaný realismus (*Večerní píseň*, 1914). Po 1. světové válce se jeho tvorba rozdělila do dvou linií: jedné zřetelně realistické (zvláště obrazy rodných Krušovic z let 1919-20) a druhé, pokoušející se o symbolický výraz (*Rozsévačka*, 1920). Vedle toho jej ovlivnilo i dobově podmíněné sociální umění (*Ze šichty*, 1923). Z přelomu dalšího desetiletí, kdy se poněkud uvolnil rukopis a také barevná škála se rozšířila, pocházejí nejhodnotnější Rabasovy práce (*Pole a oblaka*, 1933; *Pálená země*, 1934; *Ticho v oranžích*, 1934). V dalších dílech se stala volnější také výstavba obrazového pole (*Cesta do vsi*, 1936). Za 2. světové války získaly obrazy silnější lyrický tón, související s okupací (*Velikonoční krajina*, 1942). Těžká nemoc v poválečné době jej přinutila obrátit pozornost k portrétu (*Tvář dobře známá*, 1952) nebo k bezprostřednímu okolí domova (*Léto nad polní cestou*, 1954). Je i autorem autobiograficky laděné knížky *Malířovo vyznání* (1940).

27. 10. 1944 - Německé jednotky obsadily Banskou Bystrici; povstání bylo zatlačeno do hor.

Vládní delegace v čele s ministrem F. Němcem a generálem A. Hasalem přijela do Chustu na Podkarpatskou Rus, aby zde začala vykonávat svůj úřad, tj. vytvářela československou správu a zřizovala brannou moc. Brzy však docházelo ke konfliktům se sovětským velením (velitelstvím 4. ukrajinského frontu) v rozporu s dohodou z 8. května 1944 (vyhlášena byla mobilizace Rusínů do Rudé armády).

27. 10. 1949 - Zemřel v Praze **František Halas** (* 3. 10. 1901 v Brně) - básník - viz i str. 3.

28. 10. 1439 - Při zpáteční cestě z neúspěšného tažení proti Turkům zemřel v Langendorfu u Ostřihomi král **Albrecht Habsburský** a v Českém království nastalo bezvládní. Teprve po jeho smrti se narodil královně-vdově syn Ladislav (odtud zvaný Pohrobek - od latinského Postumus). Druhý kandidát na český trůn, princ Kazimír, vzal zpět svou kandidaturu, když se stal roku 1440 velkoknížetem litevským.

28. 10. 1909 - Narodil se v Zábřehu **Ivan Málek** (+ 8. 11. 1994 v Praze) - slavný lékař a mikrobiolog, který byl mj. u počátku českého výzkumu antibiotik i jejich výroby (patřil mezi zakladatele Výzkumného ústavu antibiotik v Roztokách u Prahy). Z jeho vědeckých prací jsou nejvíce ceněny výzkumy virulence a proměnlivosti mikrobů a dlouholetá studia množení bakterií průtokovou kontinuální kultivací. V období "pražského jara" 1968 byl často kritizován pro ideologické a dogmatické názory, které zastával v 50. letech. Tentokrát však okupaci odsoudil a nastupující normalizací byl zbaven všech funkcí i možnosti vědecky pracovat a publikovat.

28. 10. 1939 - Ve výroční den vzniku ČSR proběhly v řadě měst v protektorátě demonstrace. Nejbouřlivější byly v Praze, kde bylo zatčeno velké množství lidí. Střelbou byl smrtelně zraněn medik Jan Opletal (člen naší církve) a dělník V. Sedláček.

28. 10. 1964 - Zemřel v Praze **Josef Pelnář** (* 16. 11. 1872 v Domažlicích) - slavný lékař - internista, který mj. v letech 1932-34 vydal se spoluautory pěti-svazkovou učebnici *Patologie a terapie nemocí vnitřních*.

28. 10. 1989 - V Praze na Václavském náměstí proběhla mohutná demonstrace (na 10 tisíc lidí) k výročí vzniku republiky. Policejní oddíly srocní lidí rozprášily, předvedeno bylo 355 osob. Většina čelných aktivistů byla zadržena již v předvečer demonstrace.

29. 10. 1534 - Zemřel v Lounech **Benedikt Ried**, zvaný též **Ryed** nebo **Rejt** (* asi 1454) - německý architekt a stavitel usazený v Čechách. Jeho dílem je mj. Vladislavský sál Pražského hradu. Kromě toho projektoval a stavěl i pro česká města a šlechtické rody (zámek v Blatné, opevnění hradu Švihova, Rabí apod.). Dosáhl nejvyšších uznání, král mu dokonce udělil šlechtický titul. Jeho dílo mělo veliký ohlas i za hranicemi.

29. 10. 1589 - Zemřel v Praze **Petr z Tulechova** (Petrus Codilicus a Tulechov) (* 24. 2. 1533 v Sedlčanech) - humanista a básník, který byl žákem slavného německého humanisty a universitního reformátora Filipa Melanchtona. Po návratu do Čech se stal profesorem pražské university a aktivně se zapojil i do náboženského zápasu ve druhé polovině 16. století. Psal česky a latinsky, vydal řadu příležitostných básní, prozaických spisů a učebnic souvisejících s jeho pedagogickou činností, např. *Libellus synonymorum Latinarum* (Knížka latinských synonym, 1573), *Grammatica Latina* (Latinská gramatika, 1594) a *Ordo studiorum* (Studijní řád, 1586), který byl výchozí prací pro organizaci městských škol v Čechách a na Moravě.

29. 10. 1914 - Vrchní velitel rakousko-uherské armády arcivévoda Bedřich si v přípisu stěžoval císaři na chování českého národa a žádal nastolení tuhé vojenské diktatury v českých zemích; 5. prosince t. r. svou žádost opakoval.

31. 10. 1424 - Začala výprava českých husitů (už pod vedením Zikmunda Korybutoviče, hejtmana Jana Hvězdy z Vícemilic zvaného Bzdinka a Bohuslava ze Švamberka si říkali sirotci), která dobyla při svém tažení na Moravu několik měst, klášterů a pevností na západní Moravě. Během listopadu se husitské sbory vrátily zpět do Čech.

(red)